

Dersin Amacı

Eski Anadolu Türkçesi terimini, bu dönemin Türk dili tarihindeki yerini, dönemin sosyal, siyasi ve kültürel yapısını, Oğuz Türkçesinin yazı dili olma sürecini ve bu lehçenin genel ve özel (ses ve biçim) dil özelliklerini, o dönemde eser vermiş yazarları ve eserlerini öğretmek; dönemin en önemli eseri olan Dede Korkut Hikâyelerinin çeviri yazılı metni üzerinden dil incelemesi (ses bilgisi, biçim bilgisi) yaptırmak.

Dersin İçeriği

Eski Anadolu Türkçesi terimi, Eski Anadolu Türkçesi döneminin Türk dili tarihindeki yeri, dönemin sosyal, siyasi ve kültürel yapısı, Oğuz Türkçesinin yazı dili olma süreci, bu lehçenin genel ve özel (ses ve biçim) dil özellikleri, o dönemde eser vermiş yazar ve eserleri, Dede Korkut Hikâyelerinin çeviri yazılı metni üzerinde dil incelemesi (ses bilgisi, biçim bilgisi).

Dersin Kitabı / Malzemesi / Önerilen Kaynaklar

AKAR, Ali (2024), Oğuzların Dili, Ötüken Yayınları, İstanbul. KARATAŞ, Mustafa (2019), Her Yönüyle Türk Dili, Kimlik Yayınları, Kayseri Ek kaynak olarak şu kitaplar önerilmektedir: KORKMAZ, Zeynep (2013), Türkiye Türkçesinin Temeli Oğuz Türkçesinin Gelişimi, TDK Yayınları, Ankara. TİMURTAŞ, Faruk Kadri (1994), Eski Türkiye Türkçesi (XV. Yüzyıl-Gramer-Metin-Sözlük, Enderun Kitabevi, İstanbul. ŞAHİN, Hatice (2003), Eski Anadolu Türkçesi, Akçağ Yayınları, İstanbul. TÜRK, Vahit; DOĞAN, Şaban; ŞERİFOĞLU, Yasin (2016), Eski Anadolu Türkçesi Dersleri, Kesit yayınları, İstanbul. GÜLSEVİN, Gürer (1997), Eski Anadolu Türkçesinde Ekler, TDK Yayınları, Ankara. ERGİN, Muharrem (2021), Dede Korkut Kitabı 1-2, TDK yayınları, Ankara.

Planlanan Öğrenme Etkinlikleri ve Öğretme Yöntemleri

Bu derste, öğrencilerin dersin gerektirdiği kazanımları elde edebilmeleri için şu etkinlikler, çalışmalar yapılmaktadır: Dersin ve içeriğinin öneminin anlatılması, Bir sonraki hafta, üzerinde çalışılacak ve konuşulacak konunun belirtilmesi, Her hafta dersin başında öğrencilerin önceki konularla ilgili sorularına cevap verilmesi, Her hafta, sonraki konularla veya uygulamalarla ilgili ödev verilmesi, Üzerinde konuşulan konularla (kavram, olay, kişi vb.) ilgili genel ödevler verilmesi, Yapılan ödevlerle ilgili tartışma ve değerlendirme, Sınıfta öğrencilerle birlikte dönemin önemli metinlerinden seçilen örnekler üzerinde ses ve biçim çözümlemesi üzerine uygulama yapılması, Yapılan sınavlarla ilgili dönüt verilmesi, Öğrencilerle ders dışında bireysel olarak anlamadıkları veya danışmak istedikleri konularla ilgili görüşmeler yapılması, İstenmesi durumunda öğrencilere bireysel çalışmalar yaptırılması. Ayrıca bu derste kullanılan yöntemler şunlardır: 1. DÜZ ANLATIM 2. PROBLEM ÇÖZME 3. TARTIŞMA 4. GÖSTERİP-YAPTIRMA

Ders İçin Önerilen Diğer Hususlar

Bu dersin konusu olan Eski Anadolu Türkçesi dönemi ve lehçesi için şu filmler önerilmektedir: Karagöz ve Hacivat Niçin Öldürüldü? Dede Korkut ile ilgili film ve belgeseller Yunus Emre belgeseli. Ayrıca, şu kaynaklardan ara sınav ve dönem sonu sınavında sorumlu tutulacaktır: VİZE:UĞURLU, Mustafa, “Oğuzca ve Anadolu Merkezli Oğuz Türkçesi” FİNAL: ERGİN, Muharrem (1997), Dede Korkut Kitabı, Boğaziçi Yayınları, İstanbul.

Dersin Verilişi

Bu derste; Eski Anadolu Türkçesi terimi, Eski Anadolu Türkçesi döneminin Türk dili tarihindeki yeri, dönemin sosyal, siyasi ve kültürel yapısı, Oğuz Türkçesinin yazı dili olma süreci, bu lehçenin temel dil (ses ve biçim) özellikleri, o dönemde eser vermiş yazar ve eserleri ppt sunumları da kullanılarak düz anlatım ve tartışma yöntemleriyle anlatılır. Bu süre içerisinde işlenen konuyla ilgili haftalık ödevler verilir. Dede Korkut Hikâyelerinin çeviri yazılı metni üzerinde yapılan dil incelemeleri (ses bilgisi, biçim bilgisi) tahtada öğrencilerin katılımıyla gerçekleştirilir.

Dersi Veren Öğretim Elemanları

Doç. Dr. Mustafa Karataş

Program Çıktısı

1. Eski Anadolu Türkçesi teriminin anlamını ve kapsamını bilir.
2. Eski Anadolu Türkçesi Dönemi'nin Türk dili tarihindeki yerini bilir.
3. Oğuz Türkçesinin yazı dili olma sürecini, dönemin temel sosyal, siyasi ve kültürel yapısını bilir.
4. Eski Anadolu Türkçesinin genel dil özelliklerini bilir.
5. Eski Anadolu Türkçesinin temel ses, yazım ve biçim özellikleri ve, bu özelliklerin Türk dili tarihi içerisindeki gelişimini bilir.
6. Eski Anadolu Türkçesi Dönemi'nin önemli yazarlarını ve eserlerini bilir.
7. Çeviri yazılı bir Eski Anadolu Türkçesi metni üzerinde dil incelemesi yapabilir ve dönemin ses ve biçim özelliklerini gösterip açıklayabilir.

Sıra	Hazırlık	Öğretim		Uygulama
	Bilgileri	Laboratuvar	Metodları	
Teorik				
1			Giriş, Tanışma Dersin amacı, önemi, işlenişi, yöntemi, kaynakları ve sınavları ile ilgili bilgilendirme	
2			Türk dili tarihinde EAT'nin yeri, Oğuz Türkleri ve Oğuz Türkçesi hakkında temel bilgiler	
3			Eski Anadolu Türkçesi dönemi, dönemin genel özellikleri, yazarlar ve eserler	
4			Eski Anadolu Türkçesinin genel özellikleri: Dönemin Dil Çeşitliliği ve Varyantlar Alfabe Gelenekleri ve Çoklu Yazım Fonetik Çeşitlilik Morfolojik Çeşitlilik Kelime Çeşitliliği	
5			Eski Anadolu Türkçesinin temel ses ve yazım özellikleri	
6			Eski Anadolu Türkçesinin temel biçim özellikleri (isim çekimi)	
7			Eski Anadolu Türkçesinin temel biçim özellikleri (fiil çekimi)	
8			Ara Sınav	
9			Sınav Değerlendirmesi Sınav sorularının cevaplandırılması Yapılan hataların tartışılması	
10			Metin İnceleme: Dede Korkut Hikâyeleri (Mukaddime, Çeviri Yazılı Metin) İnceleme	
11			Metin İnceleme: Dede Korkut Hikâyeleri (Mukaddime, Çeviri Yazılı Metin) İnceleme	
12			Metin İnceleme: Dede Korkut Hikâyeleri (Mukaddime, Çeviri Yazılı Metin) İnceleme	
13			Metin İnceleme: Dede Korkut Hikâyeleri (Mukaddime, Çeviri Yazılı Metin) İnceleme	
14			Metin İnceleme: Dede Korkut Hikâyeleri (Mukaddime, Çeviri Yazılı Metin) İnceleme	
15			Birinci Dönemin Değerlendirilmesi	

İş Yükleri

Aktiviteler	Sayısı	Süresi (saat)
Ara Sınav Hazırlık	1	10,00
Final Sınavı Hazırlık	1	15,00
Vize	1	2,00
Final	1	2,00
Ders Öncesi Bireysel Çalışma	10	4,00
Bütünleme	1	2,00
Ödev	10	4,00

Değerlendirme

Aktiviteler	Ağırlığı (%)
Vize	40,00
Final	60,00